

ПОЗДРАВНА РИЈЕЧ ПРЕДСЈЕДНИКА ЦРНОГОРСКЕ АКАДЕМИЈЕ
НАУКА И УМЈЕТНОСТИ, АКАДЕМИКА ДРАГУТИНА ВУКОТИЋА

Врло поштоване колегинице и колеге,
драги гости и љубитељи природе,

Са задовољством сам прихватио понуду да поздравим ауторе и учеснике овог научног скупа о природним и друштвеним вриједностима Националног парка „Биоградска гора“ и све поклонице њених јединствених и непоновљивих љепота.

У комплексним геоморфолошким процесима, на скромном простору Црне Горе, оствариле су се многе раскошне географске реткости и специфичности: у конфигурацији земљишта, висинским разликама рељефа, разуђености морских обала и хидролошких особености — које се тешко могу наћи у другим предјелима планете Земље.

Ријетко се гдје на мањем подручју налазе четири, сасвим различита, али не мање велелепна, национална и пет регионалних паркова природе, као у Црној Гори. Један од таквих природних униката прашумског типа, у којем је сачувана права биолошка ризница еколошких система, припада Националном парку „Биоградска гора“.

Мултидисциплинарна истраживања овог резервата флоре и фауне требало би да постану дуготрајна научна преокупација многих тимова, јер се у овој природној лабораторији перманентно одвијају многе хидро-геолошке и биолошке промјене, које треба откривати, објашњавати и предвиђати. Укратко, Биоградска гора изазива велики научни интерес јер посједује бројне раритете и ендеме, а све што је више изузетно, неуобичајено и ријетко — тим више је драгоцјено. У њој је смјештена вегетацијска опсерваторија, која би се могла претворити у едукативни центар међународног карактера и добити реноме природног светиштва, које би се посјећивало као једно од свјетских чуда природе.

Не треба сумњати да овакви научни скупови могу да допринесу пуној афирмацији Биоградске горе. Поред научника, и савремени туристички номади могли би да уживају у њеним незаборавним пејсажима, који, и код посматрача са оскудним ликовним сензибилитетом, могу да побуде усхићења једнака као при разгледању крајолика фламанских сликара. Привлачност изгледа ових предјела, различитих за свако годишње доба, намећу жеље за поновним виђењима.

Ријечју, ненадмашне географске драгоцености којим располаже Црна Гора обезбјеђују јој скоро почасно мјесто на свјетској лествици природне баштине.

Нажалост, када лакомислен човјек посједује неко богатство, нарочито ако га је наслиједио или без муке добио, није свјестан праве вриједности свога имања, склон је да га потцјењује или обезврјеђује. Тако небрижни људи сматрају да је њихова природна средина неисцрпна и неуништива, као и да је без посљедица могу раубовати и нарушавати.

Еколошко-економске колизије, као и свачије или ничије али увијек недовољно ефикасно старање о заштити и унапређивању човјекове средине, могу се окривити за претежно немаран или вулгарно-прагматичан однос према природним ресурсима у Црној Гори. У њој се еколошке деградације често дешавају уз асистенцију или бар у присуству државних органа.

Еклатантан примјер за такве екоцидне поступке, у којима свака власт има и штити свог загађивача природе, садржана је у административно-управној фарси око давања одобрења за отварање каменолома и изградњу асфалтне базе у Штитарици, која се налази на рубу Биоградске горе. Упозоравања на велику опасност загађивања Таре и угрожавања непатворене прашуме Националног парка „Биоградска гора“, у циљу дисквалификације, етикетају се као еколошки снобизам којим се оспорава привредни напредак неразвијеног подручја.

Сличних деградација, антропогеног поријекла, које се такође саркастично и несувисло правдају, нијесу поштеђени ни остали национални паркови у Црној Гори.

Црногорска академија наука и умјетности сматра својом прворазредном научном и моралном обавезом да, преко оваквих скупова, изрази забринутост због постојећих и пријетећих нарушавања природног амбијента у Црној Гори.

Таква упозорења не обавезују надлежне да предузму одговарајуће мјере за спречавање деградације биосфере, али умирују научну савјест и потврђују од давнина познату истину да поли-

тика често држи до науке онолико колико она може да јој непосредно послужи.

Сматрајући да природно окружење Црне Горе испуњава све услове за здраво, удобно и богато боравиште становништву и европско стјечиште за одмор и рекреацију, треба га стално штитити од свих врста загађења. Очекујући да ће овај научни скуп допринијети таквим еколошким циљевима и научно освијетлити вредности Биоградске горе, изражавам најљепше жеље за успешан рад, уз много личне среће и стваралачких задовољстава, свим учесницима.

